

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 4

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד...

“And Havayah spoke to Moshe
in the wilderness of Sinai”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/bamidbar/4/

1 וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו' שאו את ראש כל עדת בניי למשפחותם וגו' תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן.

“And Havayah spoke to Moshe in the wilderness of Sinai, in the Tent of Meeting,” etc.; “Lift up the head of all the congregation of the children of Israel, by their families,” etc.; “you shall number them by their hosts, you and Aharon.”

הנה למשפחותם פיי לבחיי עי משפחות שיצאו מעי נפש יוצאי ירך יעקב וכדי להרים ולישא ראש ומוחין של נשיי המושרשים במקור חוצכם בחי כנני להעלותם

Now, “by their families” means: to the level of the seventy families that came forth from the seventy souls “who came out of Yaakov’s loins.” And in order to raise and to lift up the head and the intellect (mochin) of the souls of Israel, which are rooted in the source from which they were hewn, the level of the Community of Israel (Knesses Yisrael), to raise them up

לבחיי עי נפש הנל תפקדו אתה ואהרן שבחיי משה ואהרן הם המעלים ומנשאים בחי כנני וכמייש נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן כי משה הוא שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא.

to the level of the seventy souls mentioned above, “you shall number [them], you and Aharon.” For the levels of Moshe and Aharon are the ones who raise up and lift up the level of the Community of Israel, as it is written, “You led Your people like a flock by the hand of Moshe and Aharon.” For Moshe is the groomsman of the King (shushvina demalka), and Aharon the groomsman of the Queen (shushvina dematronisa).

2 וביאור הדבר הנה נודע שירידת נשמותיהם של ישראל להתלכש בגוף ונפש הבהמית בעוה"ז היא ירידה גדולה להן ממעלתן וממדרגתן שהיו מקודם

The explanation of the matter: It is known that the descent of the souls of Israel to be enclothed in a body and an animal soul in this world is a great descent for them from the rank and the level in which they were before

לכן שבעודן קשורות במקורן היו נהנין מזיו השכינה בגי'ע עליון ותחתון אך הירידה צורך עלייה היא.

this; for while they were still bound to their source they delighted in the radiance of the Shechinah (Divine Presence) in the higher and the lower Gan Eden. But the descent is for the sake of an ascent.

והנה ארז"ל דע מאין באת ולאן אתה הולך פ"י שמקור הנשמה היא מאין בחי' ג"ע העליון (וע' בליקוטי הש"ס מהארז"ל ע"ז המאמר) והולכת לקבל שכרה לבחי' אן שהיא ג"ע התחתון

Now, our Sages, of blessed memory, said, "Know from where (me'ayin) you came and to where (le'an) you are going." That is: the source of the soul is from ayin, the level of the higher Gan Eden (and see in Likkutei HaShas by the Arizal, of blessed memory, on this saying), and it goes to receive its reward at the level of an, which is the lower Gan Eden.

כי אן הוא מלשון אנה שהוא נופל על דבר שיש בו מקום וגבול כמו אנה פניך מועדות (ביחזקאל סי' כ"א)

For an is related to the word anah ("whither"), which applies to something that has place and limit, as in "Whither (anah) is your face set" (in Yechezkel, chapter 21),

דהיינו בחי' ג"ע התחתון שהוא בבחי' מקום וגבול כמארז"ל בפ"ט דפסחים העולם א' מששים בגן כו' וא"כ מהו היתרון והמעלה.

that is, the level of the lower Gan Eden, which is in a state of place and limit, as our Sages, of blessed memory, said in the ninth chapter of Pesachim, "The world is one-sixtieth of the Garden," etc. If so, what is the advantage and the superiority [of the descent]?

אלא הענין שתכלית ירידת הנשמות לא היתה בשביל קיבול שכון בעוה"ב בלבד אלא הירידה היא צורך עליה גם בעודן בעוה"ז מלובשות בגוף הגשמי והוא ענין מארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב

But the point is that the purpose of the souls' descent was not only for the sake of receiving their reward in the World to Come; rather, the descent is for the sake of an ascent even while they are still in this world, encloded in the physical body. This is the meaning of the saying of our Sages, of blessed memory, "Better is one hour of teshuvah and good deeds in this world than all the life of the World to Come."

כי כל חיי העוה"ב הוא שנהנין מזיו השכינה ואין זה אלא זיו כו' משא"כ תשובה ומע"ט נקי בזהר לאשתאבא בגופא דמלכא

For all the life of the World to Come is that they delight in the radiance of the Shechinah, and this is only a radiance, etc.; whereas teshuvah and good deeds are called in the Zohar "to be absorbed into the body of the King" (le'ishtaava begufa demalka).

(וע' בפ' יתרו ע"פ זכור את יום השבת ובשיר השירים ע"פ אני ישנה מענין פי' לאשתאבא בגופא דמלכא, והנה עם היות כי עיקר גילוי בחי' זו יהי לעתיד וע"ז אמרו עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש.

(And see in Parshas Yisro, on the verse "Remember the Shabbos day," and in Shir HaShirim, on the verse "I am asleep," on the meaning of "to be absorbed into the body of the King." Now, although the main revelation of this level will be in the Time to Come, and of this they said, "The righteous are destined to have 'Holy' said before them,"

מ"מ הארה מבחי' זו מאיר ג"כ בג"ע וכמ"ש בסש"ב פ' ל"ט בשם הזוהר ונהנין מזיו השכינה כו' והוא זיו תורתן ועבודתן ממש כו',

nevertheless a glimmer of this level shines in Gan Eden too, as is written in Sefer Shel Beinonim, chapter 39, in the name of the Zohar, "And they delight in the radiance of the Shechinah," etc., and this is the radiance of their very own Torah and service, etc.

ולפ"ז יש לומר שזיו תורתן ועבודתן המאיר בג"ע התחתון הוא הגבה מאוד נעלה מהבחי' שהשיגה הנשמה אפי' בג"ע העליון קודם ירידתה בעוה"ז והוא מובן ע"ד מ"ש בס' הגלגולים פ' עשרים הובא בתו"א פ' חיי שרה בד"ה עיין מ"ש בע"ח

Accordingly, it can be said that the radiance of their Torah and service that shines in the lower Gan Eden is exceedingly higher and loftier than the level that the soul attained even in the higher Gan Eden before its descent into this world. This is understood along the lines of what is written in Sefer HaGilgulim, chapter twenty, quoted in Torah Ohr, Parshas Chayei Sarah, in the discourse beginning "See what is written in Etz Chaim,"

וכן הוא בהרמ"ז ר"פ משפטים, שבחי' אצילות ממש מתלבש בבי"ע בפנימיותם, ואצילות של פנימי' העשיי' הוא גדול לאין קץ יותר מהבחינה היותר גדולה של הבריאה שמבחי' עצמה.

and so it is in the Ramaz at the beginning of Parshas Mishpatim: that the level of Atzilus (Emanation) itself is en clothed in Beriah, Yetzirah and Asiyah, in their inner dimension (pnimiyus); and the Atzilus of the inner dimension of Asiyah is infinitely greater than the greatest level of Beriah as it is of itself.

והנה ג"ע העליון הוא מבריאה וע"י תורה ומצות ממשיכים מ"ד דאצילות כמ"ש בד"ה עיין מ"ש בע"ח הנ"לובפי ב ראשית בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים כו' שהמשכת האצילות בבי"ע נעשה ע"י תורה ומצות דוקא ע"ש.

Now, the higher Gan Eden is of Beriah, and through Torah and mitzvos one draws down the mayin duchrin (masculine waters) of Atzilus, as is explained in the discourse beginning "See what is written in Etz Chaim" mentioned above, and in Parshas Bereishis, in the explanation on the verse "For as the new heavens," etc., that the drawing down of Atzilus into Beriah, Yetzirah and Asiyah comes about specifically through Torah and mitzvos; see there.

ונמצא הנשמה קודם שירדה בעולם הזה לקיים התורה ומצות כשהיתה בג"ע העליון שהוא בבריאה לא השיגה כלל בחי אצילות שבבריאה, שהרי בחי אצילות אינו נמשך רק ע"י תורה ומצות כנ"ל, ואף הנשמות היותר עליונות שבג"ע העליון לא השיגו רק בחי בריאה שבבריאה.

It follows that the soul, before it descended into this world to fulfill the Torah and mitzvos, when it was in the higher Gan Eden, which is in Beriah, did not attain at all the level of the Atzilus that is within Beriah; for the level of Atzilus is drawn down only through Torah and mitzvos, as mentioned above. And even the loftiest souls in the higher Gan Eden attained only the level of the Beriah within Beriah.

וזהו ישראל עלו במחשבה מחשבה היא בחי בריאה. ועלה במחשבה היינו הבחי יותר עליונה שבמחשבה, והיינו בחי מחשבה שבמחשבה שהיא בריאה שבבריאה משא"כ בחי אצילות לא השיגו כלל, ואע"פ שבפי עלו במחשבה כאמת יש פירושים

This is [the meaning of] "Israel arose in thought": thought is the level of Beriah, and "arose in thought" means the highest level within thought, namely the level of thought within thought, which is the Beriah within Beriah; whereas the level of Atzilus they did not attain at all. And although, in the meaning of "arose in thought," there are in truth interpretations

גבוהים יותר הרבה מבחי' ג"ע שבבריאה כמ"ש ע"פ יונתי בחגוי הסלע ובשאר דוכתי מ"מ אחר שירדה הנשמה בג"ע קודם ירידתה בגוף היא בבחי' בריאה, אבל ע"י ירידתן בעוה"ז בקיום התומ"צ נמשך להם זיו תורתן ועבודתן

far higher than the level of the Gan Eden that is in Beriah, as is explained on the verse "My dove, in the clefts of the rock," and in other places, nevertheless, once the soul has descended into Gan Eden, before its descent into the body, it is at the level of Beriah. But through their descent into this world, in fulfilling the Torah and mitzvos, there is drawn down to them the radiance of their Torah and service,

שהוא הארת מ"ד דאצילות ממש לכך גם כשנמשך לה גילוי זה אפי' רק בג"ע התחתון שהוא בעשייה ה"ז כענין האצילות שנמשך ומתלבש בפנימית העשייה שהוא גבוה יותר אין קץ מהבחינה היותר גדולה שבג"ע העליון מצד עצמו

which is a glimmer of the mayin duchrin of Atzilus itself. Therefore, even when this revelation is drawn down to it only in the lower Gan Eden, which is in Asiyah, this is like the Atzilus that is drawn down and en clothed in the inner dimension of Asiyah, which is infinitely higher than the greatest level in the higher Gan Eden as it is of itself,

שהוא כענין בחי' בריאה שבבריאה כנ"ל, ועמ"ש ע"פ מי מנה בענין אף עשיתיו אף מרבה בחי' רביעית והוא גילוי אור האצילות שאינו נמשך ומתגלה כ"א ע"י יריד' הנשמה בעוה"ז דוקא ע"ש.

which is like the level of the Beriah within Beriah, as mentioned above. And see what is explained on the verse "Who has counted," on the subject of "I have even made him" (af asisiv): af ("even") includes a fourth level, and it is the revelation of the light of Atzilus, which is drawn down and revealed only through the descent of the soul into this world specifically; see there.

וענין התלבשות אצילות ממש בעשי' יש לצייר מנבואת מרע"ה שהי' מאיר בו אפי' בחי' אצילות העליון ממש עם היותו מלוכש בגוף שמעשי' הגשמיו', ועמ"ש מזה בביאור ע"פ שוש אשיש כו'

The idea of Atzilus itself being en clothed in Asiyah can be pictured from the prophecy of Moshe our teacher, peace be upon him: there shone in him even the level of the supernal Atzilus itself, even though he was en clothed in a body of physical Asiyah. And see what is explained about this in the explanation on the verse "I will greatly rejoice," etc.,

וכמ"ש בשע"ק להרח"ו ח"ג ש"ו שנבואת מרע"ה הי' מאצילות ממש דרך מעבר הבריאה. ועיין מ"ש עוד מענין התגלות זיו השכינה שבג"ע התחתון ע"י מעשה המצות כפי' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כו' ע"ש).

and as is written in Sha'arei Kedushah by Rabbi Chaim Vital, part 3, gate 6, that the prophecy of Moshe our teacher, peace be upon him, was from Atzilus itself, by way of passing through Beriah. And see what is further explained on the revelation of the radiance of the Shechinah in the lower Gan Eden through the performance of the mitzvos, in Parshas Shelach, on the verse "And now, I pray, let [the power] be great," etc.; see there.)

אך איך ובמה תתגדל מעלת התשובה ומע"ט כ"כ. הנה הוא ע"י ב' בחי' במדבר סיני ובאוהל מועד בחי' מדבר הוא מ"ש ומדברך נאווה מלשון דיבור כי

But how, and by what, is the virtue of teshuvah and good deeds made so great? It is through two levels: "in the wilderness of Sinai" and "in the Tent of Meeting." The level of midbar ("wilderness") is [the sense of] what is written, "and your speech (midbarech) is lovely," from the word dibbur ("speech"). For

הנה דבר ה' זו גילוי שכינה כו' וכשמתלבשת בבי"ע נק' מדבר בתוס' אות מ פתוחה לפי שאז יש פתח ומבוא לחיצונים הם הקליפות וס"א לינק ולקבל חיות ממנה בהתלבשותה בע"ש כו'

"the word of Havayah": this is the revelation of the Shechinah, etc.; and when it is en clothed in Beriah, Yetzirah and Asiyah it is called midbar, with the addition of the letter mem, an open mem, because then there is an opening and an entrance for the external forces, namely the kelipos (husks) and the sitra achra (the other side), to nurse and receive life-force from it in its en clothement in Asiyah, etc.

(וע"י בזח"א ד"ו ע"ב משא"כ ם סתומה עלמא דחירות חירות ממה"מ כו' ועי' בזהר ר"פ שלח בענין לסרבה המשרה ובמק"מ שם)

(And see the Zohar, Part I, page 6b: "whereas the closed mem is the world of freedom," freedom from the Angel of Death, etc. And see in the Zohar at the beginning of Parshas Shelach on the subject of "lemarbeh hamisrah" [written with a closed mem], and in the Mikdash Melech there.)

שבזמן שבהמ"ק היה קיים נק' מדבר מלשון ידבר עמים כו' שכולם היו מוכנעים תחת הקדושה.

For at the time when the Holy Temple stood, it was called midbar in the sense of "He subdues (yadber) peoples," etc., for they were all subdued under holiness,

והנשיי היו ממשלותיו (ועד"ז אמרו רז"ל פרק ג' דר"ה ד' כ"ג ע"פ אתן במדבר ארז כו' ואין מדבר אלא ירושלים).

and the souls of Israel were "His dominion." (Along these lines our Sages, of blessed memory, said in the third chapter of Rosh HaShanah, page 23, on the verse "I will set in the wilderness the cedar," etc., "and midbar means only Jerusalem.")

אבל בזמן הגלות הנה אמרו רז"ל גלו כו' שכינה עמהם ונקרא מדבר כארץ מדבר וציה כב"י והנה כשם שהוא בכללות העולם כך הוא בפרטיות בנפש האדם שבזמן הגלות

But at the time of exile, our Sages, of blessed memory, said, "They were exiled, etc., [and] the Shechinah was with them"; and it is called midbar, like "a land of wilderness and drought," as it were. And just as it is in the world as a whole, so it is in particular in the soul of man: at the time of exile

הנה גם ניצוץ אלקי שבנפש האדם הוא בגלות ומאסר הגוף הגשמי במחשבות אדם ותחבולותיו ויצרי מעללי איש בהבלי העולם וירידת ניצוץ אלקי בגלות הזה הוא צורך עליה

the G-dly spark in a person's soul, too, is in the exile and prison of the physical body, in "the thoughts of man and his schemes, and the impulses of the deeds of man," in the vanities of the world. And the descent of the G-dly spark into this exile is for the sake of an ascent,

דהיינו כדי לברר ולהפריד הרע שבנה"ב מלבושי נוגה כו' (כי הנשמה א"צ תיקון לעצמה כו')

namely, in order to refine and separate the evil in the animal soul, the garments of Nogah, etc. (for the soul itself needs no rectification, etc.),

כמ"ש במקום אחר וצ"ל עליה זו ג"כ בבחי' מדבר דהיינו ע"י דיבור התפלה ברשפי אש וצמאון כו'

as is explained elsewhere. And this ascent too must be at the level of midbar, that is, through the speech of prayer, with flashes of fire and thirst, etc.,

וצעקת הלב כמ"ש צעק לבם כו' כי כל זמן שאינו מעורר את האהבה בתפלה כרשפי אש עד שתחפץ להתפשט מלבושיה שבנוגה

and the outcry of the heart, as it is written, "Their heart cried out," etc. For as long as one does not arouse the love in prayer like flashes of fire, until [the soul] desires to strip off its garments of Nogah,

הנה האדם בטבעו מעורב טו"ר ואף שאינו עושה רע בפו"מ הוא מחמת שהרע ישן אצלו

a person by his nature is a mixture of good and evil; and though he does no evil in actual deed, this is because the evil is asleep in him.

אך אעפ"כ בטבעו הוא בכחו כתולדתו עד שיפרידנו ברשפי אש (וכמ"ש במקום אחר ע"פ מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו) האהבה והיינו שיהיה בבחי' צמאון כארץ מדבר וציה כו'

Nevertheless, in his nature it remains in its full strength, as at its birth, until he separates it with the flashes of fire (as is explained elsewhere on the verse "The refining pot is for silver and the furnace for gold, and a man according to his praise") of love; that is, that it be at the level of thirst, like "a land of wilderness and drought," etc.,

שהיא ארץ מלחה לא זרועה ולא יצמח בה כל עשב לפי שאין בה חיות של כח הצומח, וכך ישים האדם אל לבו שאפי' כל העולמות עליונים מריש כל דרגין כו'

which is a salt land, unsown, in which no grass grows, because it has no life-force of the power of growth. And so a person should take to heart that even all the higher worlds, "from the head of all levels," etc.,

הם בחי' מדבר ושממון ובחי' דומם ממש שאין בהם חיות כלל לגבי הקב"ה כי אתה עשית את השמים ושמי השמים כו'

are at the level of a wilderness and desolation, and the level of actual inanimate matter that has no life-force at all, in relation to the Holy One, blessed be He. For "You have made the heavens and the heaven of heavens," etc.,

ואתה מחיה את כולם שהוא הוא ית' חיות כל העולמות ואין עוד מלבדו ואפס זולתו והיו כלא היו.

"and You give life to them all": that He, may He be blessed, is Himself the life-force of all the worlds, and there is nothing else besides Him, and there is naught apart from Him, and they are as if they were not.

3 ולזאת תכלה אליו נפש כל חי לדבקה בו ית' חיי החיים ב"ה וכמ"ש לאהבה את ה' אלהיך כי הוא חיך פ"י שאין חיך

Therefore the soul of every living being will yearn for Him, to cleave to Him, may He be blessed, the Life of all life, blessed be He; as it is written, "To love Havayah your G-d ... for He is your life," meaning that your life is nothing

אלא הוא וכדכתיב ראו עתה כי אני הוא ואין אלקים עמדי אלא שמקרא זה על לעתיד נאמר שאז יאמרו ראו עתה

but He. And as it is written, "See now that I, I am He, and there is no god with Me." But this verse was said about the Time to Come, when they will say, "See now

כי כו' בבחי' ראוי חושיית ממש כדכתי' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' וכתוב כי עין בעין יראו וגו', that," etc., in the manner of actual sensory sight, as it is written, "And the glory of Havayah shall be revealed, and all flesh shall see," etc., and it is written, "For eye to eye they shall see," etc.

משא"כ עכשיו בזמן הגלות הוא בחי' הצמאון לבוא לבחי' ומדריגה זו שיהי' בחי' ראוי חושיי כמ"ש צמאה נפשי לאלקים לאל חי מתי אבוא ואראה וגו'

Whereas now, in the time of exile, it is the level of thirst to come to this level and rank, that there be sensory sight, as it is written, "My soul thirsts for G-d, for the living G-d; when shall I come and see," etc.

והנה כתיב רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף ויצעקו אל ה' בצר להם כו' שמבחי' הצמאון עד שנפשו עליו תתעטף נולד בחי' הצעקה בלב על ההיפך

Now, it is written, "Hungry and thirsty too, their soul fainted within them; and they cried out to Havayah in their distress," etc. From the level of thirst, until his soul faints within him, there is born the level of the outcry in the heart over the opposite [state],

כי צר לו מאד הגלות ומאסר הגוף הגשמי והיינו כי בשומו ללבו שאין חיות אמיתי לכל הנבראים ואפי' לעולמות עליונים

for the exile and the prison of the physical body are very distressing to him. That is: when he takes to heart that there is no true life-force (chayus) for all the created beings, even for the higher worlds,

אלא אתה הוא המחיי כו' ואי לזאת ישם אשם נפשו איך שהוא רחוק מה' בתכלית הריחוק וחיי אינן חיים אלא חיי ההבל.

but only You are the One Who gives life, etc., then because of this he will lay guilt upon his soul for how he is utterly far from G-d, and his life is no life, only a life of vanity.

4 וזהו במדבר סיני שירדה שנאה על הרע שמחמת בחי' המדבר וצמאון גורם לעורר שנאה על הרע להיות צעקת הלב וכו' כנ"ל.

This is [the meaning of] "in the wilderness of Sinai," [Sinai,] on which hatred came down upon the evil: for the level of wilderness and thirst brings about the arousal of hatred for the evil, so that there is the outcry of the heart, and so on, as mentioned above.

ובזה יובן מה שתקנו התפלה בזמן חורבן בהמ"ק דוקא כי בזמן שהיה בהמ"ק קיים לא היתה שליטה וממשלה להרע שמקליפות וסט"א לידבק באדם כ"כ.

With this one will understand why they instituted prayer specifically at the time of the destruction of the Holy Temple: for at the time when the Holy Temple stood, the evil of the kelipos (husks) and the sitra achra (the other side) did not have so much rule and dominion to cling to a person.

5 ויתפרדו כל פועלי און כו' אבל בזמן חורבן בהמ"ק עת אשר שלט כו' תגבורת היצה"ר ונה"ב צריך להפריד ע"י התפלה דוקא ברשפי אש וצמאון וצעקת הלב כו'

"All the workers of iniquity shall be scattered," etc. But at the time of the destruction of the Holy Temple, "a time when man rules," etc., the overpowering strength of the evil inclination and of the animal soul must be separated specifically through prayer, with flashes of fire and thirst and the outcry of the heart, etc.,

כנ"ל ותיקנו להתפלל בכל יום כי בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו וצריך להוסיף אומץ כו' ועל בחי' תפלה זו נאמר ומדברך נאווה דהיינו כשעולה בבחי' מדבר וצמאון כו'

as mentioned above. And they instituted prayer every day, for every day a person's inclination overpowers him, and one must add strength, etc. And of this level of prayer it is said, "and your speech (midbarech) is lovely": that is, when it rises at the level of wilderness and thirst, etc.

(וזהו הא דאיתא בזח"ג פ' אחרי דע"ב א' ע"פ הוציאוה ותשרף בשלהובי טיהרא בגלותא, דהיינו שמחמת הוציאוה בגלותא שהוא בחי' מדבר ארץ ציה ועיף בלי מים תגדל בחי' הצמאון והאהבה בחילא יתיר דבחי' תשובה

(This is what is found in the Zohar, Part III, Parshas Acharei, page 72a, on the verse "Bring her out, and let her be burned": "with the flames of the noonday heat, in exile." That is, because "they brought her out" into exile, which is the level of a wilderness, "a parched and weary land without water," the level of thirst and love grows great, "with greater strength," which is the level of teshuvah (return).

וזהו ותשרף היינו רשפי אש האהבה וכענין בחי השרפים המבואר ע"פ ונקדשתי בתוך ועמ"ש ע"פ ואני אראה.

And this is "and let her be burned": the flashes of fire of love, like the level of the seraphim that is explained on the verse "And I shall be sanctified in the midst," and see what is explained on the verse "And I shall see."

וזהו ומדברך נאווה וכענין שחורה אני ועי"ז דייקא ונאווה כמ"ש במקום אחר וגם ומדברך נאווה היינו הדיבור של התפלה והתורה עי"ן בזח"א ויחי דרמ"ו ע"ב ובדף יו"ד סע"א בההוא מדבר דלחישו דשפון איהי עולה כו'.

And this is "and your speech is lovely," like "I am black, [but lovely]": through this specifically, "and lovely," as is explained elsewhere. Also, "and your speech is lovely" means the speech of prayer and of Torah; see the Zohar, Part I, Vayechi, page 246b, and page 10, end of side a: "through that midbar, the whispering of the lips, she ascends," etc.)

והנה עד"ז נתקנו כל פסוד"ז כדי לעורר ולהגדיל בחי הצמאון בקרב איש ולב עמוק בשומו ללבו איך אפי' השמים ושמי השמים והמים אשר מעל השמים יהללו את שם כו'

Now, along these lines all of Pesukei deZimra (the Verses of Praise) were instituted: to arouse and to increase the level of thirst "within man, and the heart is deep," as he takes to heart how even the heavens and the heaven of heavens and the waters that are above the heavens "shall praise the Name," etc.,

בחי שמו בלבי וגם בחי שמו הוא נשגב בבחי לבדו דלית מחשבה תפיסא ביה כלל רק הודו וזיוו של שמו על ארץ ושמים כו'

only the level of His Name; and even the level of His Name is "exalted," at the level of "alone," for no thought can grasp Him at all, but only the splendor and radiance of His Name are "upon earth and heaven," etc.,

כמ"ש במ"א, וכן עד"ז היא ברכת יוצר אור כו' איך שהמלאכים אומרים קדוש כו' שהוא קדוש ומובדל כו'

as is explained elsewhere. And likewise, along the same lines, is the blessing "Who forms light," etc.: how the angels say "Holy," etc., that He is holy and separate, etc.,

ואין ערוך אליו ית' יותר ממה שאין ערוך בחי' דומם לגבי בחי' אדם בעל שכל חי ומדבר כו'

and there is no comparison to Him, may He be blessed, even more than there is no comparison of the level of the inanimate to the level of man, who has intellect and is living and speaking, etc.,

כמ"ש במ"א (ועמ"ש בפ' ויחי ע"פ אוסרי לגפן ובפ' בשלח ע"פ אשירה בפ"י אדון הנפלאות ועושה פלא ובפ' משפטים סד"ה עיין בסש"ב פ' מ"ו. ומזה יובן דאפי' בחי' מדבר העליון)

as is explained elsewhere. (And see what is explained in Parshas Vayechi, on the verse "Binding his foal to the vine"; in Parshas Beshalach, on the verse "I will sing," in the explanation of "Master of wonders" and "Doing wonders"; and in Parshas Mishpatim, at the end of the discourse beginning "See in Sefer Shel Beinonim, chapter 46." From this it will be understood that even the level of the supernal midbar)

(דלקמן) בחי' ולא ישב אדם שם שעליו נאמר במדבר הגדול והנורא, עכ"ז לגבי א"ס ב"ה כמדבר וכשממה ממש יחשב וכמ"ש ג"כ ע"פ שחורה אני מענין כתר

(below), the level of "where no man dwelt," of which it is said, "in the great and awesome wilderness," is nevertheless, in relation to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, considered actually like a wilderness and a desolation; as is also explained on the verse "I am black," on the subject of Keser (the Crown)

עליון אע"ג דאיהו אור צח אור מצוחצח אוכמא הוא לגבי עילת העילות כו' ע"ש וכ"ז הוא ענין הגדלת הצמאון ממטה למעלה והוא בחי' מדבר סיני כו'

Elyon (Supreme): "even though it is a clear light, a dazzling light, it is black in relation to the Cause of causes," etc.; see there. All this is the increasing of the thirst from below upward, and it is the level of "the wilderness of Sinai," etc.,

עד ברכת אהבת עולם אהבתנו שברכת אהבת עולם היא המשכה מלמעלה למטה לרוות הצמאון כו' (ועמ"ש ע"פ וארשתיך לי לעולם כו') ונקי' בחי' אהל מועד:

until the blessing "With an everlasting love You have loved us"; for the blessing of Ahavas Olam is a drawing down from above to below, to quench the thirst, etc. (and see what is explained on the verse "And I will betroth you to Me forever," etc.), and it is called the level of "the Tent of Meeting."

6 ב וביאור הענין כי הנה מלת מועד מלשון ונועדתי לך שמה, והנה ונועדתי אותיות ונועדתי

2. The explanation of the matter: The word mo'ed ("meeting") is from the expression "And I will meet (venoadti) with you there"; and venoadti has the same letters as venodati ("and I will be known")

(ועמ"ש לעיל בד"ה שאו את ראש כו' לגולגלותם ועמ"ש ר"פ וארא סד"ה וארא מענין נודעתי) שהוא לשון התקשרות והתחברות מלשון והאדם ידע כו',

(and see what is explained above in the discourse beginning "Lift up the head ... by their skulls," and see what is explained at the beginning of Parshas Va'eira, at the end of the discourse beginning "Va'eira," on the subject of nodati), which is an expression of bonding and joining, as in "And the man knew," etc.

דהיינו המשכת יחוד א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם יחודו ית' האמיתי איך הוא ממכ"ע בשוה ואפי' מלא כל הארץ הלזו הוא כבודו ית' כו'

That is, the drawing down of the unity of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, below, so that His true unity, may He be blessed, rests and is revealed in a person's soul: how He fills all worlds (memalei kol almin) equally, and even "the whole earth," this one, "is full of His glory," may He be blessed, etc.,

כי הוא חיי החיים ב"ה ואין עוד מלבדו כו', ולזאת תהי' שמחת הנפש גדולה לאלקים להתענג על ה' בבחי' אהבה בתענוגים מפני קרבת ה' ודבקותה באלקים חיים תחת אשר היתה צמאה מתי אבוא ואראה כו'

for He is the Life of all life, blessed be He, and there is nothing else besides Him, etc. Therefore the soul's joy in G-d will be great, to delight in G-d with the level of "love in delights," because of the nearness of G-d and its cleaving to the living G-d, in place of its having thirsted, "When shall I come and see," etc.

והרווה את נפשה בגילוי יחוד זה והשביע נפש שוקקה כו' וכדכתיב עבדו את ה' בשמחה וכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

And He has quenched its thirst with the revelation of this unity, and "has satisfied the longing soul," etc. As it is written, "Serve Havayah with joy"; and it is written, "Because you did not serve Havayah your G-d with joy and with gladness of heart, from the abundance of all."

7 ומרוב כל פי יותר מכל התענוגים אפי' רוחניים בחי' ג"ע העליון כו'. ועמ"ש ע"פ להקריב לי במועדו.

“From the abundance of all” means: more than all the delights, even spiritual ones, the level of the higher Gan Eden, etc. And see what is explained on the verse “To offer to Me in its appointed time (bemo’ado).”

אך איך הוא דרך יחוד א"ס ב"ה למטה בנפש האדם מאחר דלית מחשבה תפיסא ביה כו',

But what is the way for the unity of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, [to come] below into a person's soul, since “no thought can grasp Him,” etc.?

אך הנה הוא באמת ע"י בחי' אוהל וזהו אוהל מועד והענין כמ"ש ובצל ידי כסיתך כו'

But in truth it is through the level of a tent, and this is “the Tent of Meeting.” The matter is as it is written, “And in the shadow of My hand I have covered you,” etc.

(ועמ"ש מענין זה ע"פ ביום השמיני עצרת דרוש השני) בחי' צל ולא אורה נגלית והיינו ע"י בחי' רמ"ח פיקודין שהן רמ"ח איברים דמלכא ונק' איברים עד"מ

(and see what is explained on this subject on the verse “On the eighth day, an assembly,” the second discourse): the level of a shadow, and not of revealed light. That is, through the level of the 248 commandments (pikudin), which are “the 248 limbs of the King”; and they are called limbs by way of analogy,

כמו איברי הגוף שהם בשר גידים ועצמות ובאין מליחה סרוחה ואעפ"כ שורה ומתלבש בהם חיות הנפש, כך הם עד"מ הרמ"ח מצות שאף שהם מלוכשים בענינים גשמיים סדר זרעים ומועד כו'

like the limbs of the body, which are flesh, sinews and bones, and without salting they rot, and nevertheless the life-force (chayus) of the soul rests and is en clothed in them. So too, by way of analogy, are the 248 mitzvos: although they are en clothed in physical matters, the Order of Zeraim (Seeds) and Moed (Festivals), etc.,

אעפ"כ שורה ומלוכש בהם אור א"ס ב"ה ממש לפי שהן הן חכמתו ורצונו ית' והוא ית' ורצונו וחכמתו הכל א' כו'

nevertheless the Infinite Light (Or Ein Sof) itself, blessed be He, rests and is en clothed in them, since they are His very wisdom and will, may He be blessed; and He, may He be blessed, and His will and His wisdom are all one, etc.

והנה כמו למשל א' האוהב את חברו שמפני אהבתו הוא מחבקו בגופו או בידו הנה זה ודאי שלא מפני אהבת הגוף עצמו או היד עצמה ממש הוא מחבקו

Now, by way of example: one who loves his friend, and because of his love embraces him, [taking hold of] his body or his hand; certainly he does not embrace him because of love for the body itself or for the hand itself,

אלא מפני שאוהב פנימיותו וחיותו הוא מחבקו בגופו או בידו מפני שא"א לו לתפוס בפנימיותו וחיותו בלבד.

but because he loves his inner dimension (pnimiyus) and his life-force, he embraces him, [taking hold of] his body or his hand, since it is impossible for him to take hold of his inner dimension and life-force alone.

כך עד"מ הנה כתיב וימינו תחבקני שהיא התורה הנק' ימינו של הקב"ה וכן כשהאדם דבוק בתורה הרי זה קרבת ה' ממש ויחוד אא"ס ב"ה בנפשו ממש.

So too, by way of analogy, it is written, "And His right hand embraces me," which is the Torah, called the right hand of the Holy One, blessed be He. So when a person cleaves to the Torah, this is actual nearness to G-d and the actual unity of the Infinite Light, blessed be He, in his soul.

והנה יחוד זה הוא יחוד נפלא ועצום שאין כמוהו בגשמיות, ולכן נק' לאשתאבא בגופא דמלכא ממש ועמ"ש בד"ה מה טובו אוהליך יעקב:

And this unity is a wondrous and mighty unity, the like of which does not exist in physical things; therefore it is called being truly "absorbed into the body of the King." And see what is explained in the discourse beginning "How goodly are your tents, Yaakov."

8 ג והנה ב' בחי' אלו שהם מדבר סיני ואוהל מועד הם נעשים ונמשכים ע"י בחי' משה ואהרן כי משה שושבינא דמלכא פ"י

3. Now, these two levels, the wilderness of Sinai and the Tent of Meeting, are brought about and drawn down through the levels of Moshe and Aharon. For Moshe is the groomsman of the King; that is,

כמו עד"מ שושבינו של החתן שמוליך את החתן למקום הכלה, כך מרע"ה הוא הממשיך בחי' יחוד אור א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם שיהי' בבחי' אוהל מועד כו'

just as, by way of analogy, the groomsman of the groom leads the groom to the place of the bride, so Moshe our teacher, peace be upon him, is the one who draws down the level of the unity of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, so that it rests and is revealed in a person's soul, that it be at the level of the Tent of Meeting, etc.

ואתפשטותא דמשה בכל דרא שהוא משבעה רועים כו' הוא בחי' משה דעת ה' דהיינו לידע את ה' שהוא חיי החיים ואין עוד מלבדו כו'

And "the extension of Moshe in every generation," for he is one of the seven shepherds, etc., is the level of Moshe, the knowledge of G-d: that is, to know G-d, that He is the Life of all life and there is nothing else besides Him, etc.,

וכמ"ש דע את אלקי אביך ועבדהו ובחי' דעת אינה הידיעה לבדה אלא דעת מלשון הרגשה שהיא ההרגשה בלב שיכיר וירגיש כאלו רואה לעיני בשר בראי' חושיי ממש וכמ"ש ראו עתה

as it is written, "Know the G-d of your father, and serve Him." And the level of Daas (knowledge) is not knowing alone; rather, daas is an expression of feeling, namely the feeling in the heart, that he recognize and feel as though he sees with eyes of flesh, in actual sensory sight, as it is written, "See now

כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי והגם שמקרא זה נאמר על לעתיד שאז יאמרו ראו עתה

that I, I am He, and there is no god with Me." And although this verse was said about the Time to Come, when they will say, "See now

כי אני כו' כנ"ל (ועיין בגמרא פ"ו דפסחים דס"ח סע"א סנהדרין דצ"א ע"ב זח"א פ' לך לך דפ"ז ע"ב ח"ב משפטים ק"ח ב')

that I," etc., as mentioned above (and see in the Gemara, the sixth chapter of Pesachim, page 68, end of side a; Sanhedrin, page 91b; the Zohar, Part I, Parshas Lech Lecha, page 87b; Part II, Mishpatim, page 108b),

מ"מ כח זה יש בכל נפש ונשמה מישראל ביניקתה מנשמת מרע"ה לקשר מחשבתו בה' בקשר אמיץ וחזק כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה בעיני בשר כו'

nevertheless this power exists in every nefesh and neshamah of Israel, through its drawing nurture from the soul of Moshe our teacher, peace be upon him: to bind one's thought to G-d with a firm and strong bond, as it is bound to a physical thing that one sees with eyes of flesh, etc.;

אלא שצריכה ליגיעה רבה כו' כמ"ש בסש"ב פמ"ב (ועמ"ש ע"פ ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר).

only that it requires great toil, etc., as is written in Sefer Shel Beinonim, chapter 42 (and see what is explained on the verse "And He called to Moshe, and Havayah spoke to him from the Tent of Meeting, saying").

ואהרן שושבינא דמטרוניתא, פ"י מטרוניתא היא בחי' כנ"י מקור נשמות ישראל ולהעלות נשמות ישראל ולקשרם בה' ולדבקה בו ית' חיי החיים ב"ה הוא ע"י אהרן שהוא ג"כ משבעה רועים כו'

And Aharon is the groomsman of the Queen (Matronisa). That is: the Matronisa is the level of the Community of Israel (Knesses Yisrael), the source of the souls of Israel; and raising the souls of Israel, binding them to G-d and cleaving to Him, may He be blessed, the Life of all life, blessed be He, is through Aharon, who is also one of the seven shepherds, etc.,

הממשיך לכללות נשמות ישראל להיות התפעלות הנפש בחי' מדבר וצמאון ורשפי אש כו' כי עבודת אהרן הוא בהעלותך את הנרות.

who draws down to the souls of Israel as a whole (klalus) that there be an arousal of the soul, the level of wilderness and thirst and flashes of fire, etc.; for the service of Aharon is "When you raise up the lamps."

פ"י הנרות הם הנשמות כי נר ה' נשמת אדם וע"י אהרן היתה הדלקתם והתלהבותם כרשפי שלהבת כו' כמ"ש במ"א.

That is: the lamps are the souls, for "The lamp of Havayah is the soul of man"; and through Aharon was their kindling and their bursting into flame, like flashes of a flame, etc., as is explained elsewhere.

אך עוד אחת היא כי הנה א"א לבוא לבחי' ומדרגות אלו שהם בחי' מדבר סיני ואוהל מועד כו' שהוא ענין צאת הנפש מנרתיקה מלבושי נוגה כו'

But there is one thing more: it is impossible to come to these levels and ranks, which are the levels of the wilderness of Sinai and the Tent of Meeting, etc., which is the matter of the soul's going out of its sheath, the garments of Nogah, etc.,

ושמחת הנפש בה' עושה כו' עד שיפריד מנפשו קודם חלאת טומאת הרע גמור שמשלש קליפות הטמאות לגמרי דהיינו להיות סור מרע גמור בפו"מ והוא ענין יציאת מצרים.

and the soul's rejoicing in G-d, its Maker, etc., until he first separates from his soul the filth of the impurity of complete evil, which comes from the three utterly impure kelipos, that is, to "turn away from" complete "evil" in actual deed; and this is the matter of the going out from Egypt.

9 וזהו באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים כו' כי בחי' חודש ובחי' שנה הכל אי' וצ"ל בבחי' שנית מיציאת מצרים

And this is [the meaning of] "on the first of the second month, in the second year after their going out of the land of Egypt," etc.: for the level of the month and the level of the year are all one, and it must be at the level of "second" from the going out of Egypt,

דהיינו אחר שיהיה סור מרע גמור בתכלית ואזי יכול לבוא לידי בחי' ומדרגת מדבר סיני ואוהל מועד כו'

that is, after there has been a complete and utter turning away from evil; and then one can come to the level and rank of the wilderness of Sinai and the Tent of Meeting, etc.,

ע"י בחי' משה ואהרן כו' כנ"ל (ובמדרש במדבר רבה) (פ' ג' דף רי"ד ע"ד) איתא שלא יצאו ישראל ממצרים אלא בזכות אהל מועד.

through the levels of Moshe and Aharon, etc., as mentioned above. (And in the Midrash Bamidbar Rabbah) (section 3, page 214, column d) it is stated that Israel went out of Egypt only in the merit of the Tent of Meeting.

היינו כי אלמלא עוזרו לא יכול לו וכמ"ש מזה ע"פ אני הו'י אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים
בפ' שלח ועזר זה הוא בזכות בחי'

That is, "were it not for His help, he could not overcome it," as is explained about this on the verse "I am Havayah your G-d, Who brought you out of the land of Egypt," in Parshas Shelach; and this help is in the merit of the level of

אהל מועד הנ"ל, ועיין בזח"ג פ' במדבר קי"ז ב' באחד לחדש השני בשנה השנית כולא חד והאי אקרי
חדש זיו רמז לההוא ירחא ושתא דנהיר לסיהרא,

the Tent of Meeting mentioned above. And see the Zohar, Part III, Parshas Bamidbar, page 117b: "On the first of the second month, in the second year": it is all one; and this is called 'the month of Ziv (radiance),' an allusion to that month and year that shines upon the moon."

והיינו שהבחי' ראשונה דיצ"מ בחדש הראשון זהו בחי' סור מרע והוא בחי' ומדרגת אתכפיה סט"א

That is: the first level, of the going out of Egypt in the first month, is the level of turning away from evil, and it is the level and rank of subduing the sitra achra (iskafya),

וזהו יסוד היסודות ואח"כ החדש השני נק' חדש זיו דנהיר לבחי' ראשונה היינו לבוא לבחי' אתהפכא
חשוכא לנהורא שזהו ענין מדבר סיני כו' רשפי אש וצמאון כו'

and this is the foundation of foundations. And afterwards the second month is called "the month of Ziv," which shines upon the first level: that is, to come to the level of transforming darkness into light (is'hapcha chashocha linehora), which is the matter of the wilderness of Sinai, etc., flashes of fire and thirst, etc.

והן הן ג"כ ב' בחי' חצר החיצונה וחצר הפנימית עמ"ש ע"פ ויושט המלך לאסתר, ועיין מענין זה עוד
בזח"ג בהעלותך קנ"ב ע"ב ומש"ש דאי תימא כו'

And these are also the two levels of the outer court and the inner court; see what is explained on the verse "And the king extended to Esther." And see further on this subject in the Zohar, Part III, Beha'aloscha, page 152b; and what is written there, "And if you say," etc.,

לאו הכי כו' ומאן דנטיל יסודא בקדמיתא כו' יובן למשכיל ממ"ש ע"פ קחו מאתכם תרומה.

"it is not so," etc., "and whoever takes the foundation first," etc., will be understood by the discerning from what is explained on the verse "Take from among you an offering,"

בפי ויקהל. בענין בחי אתכפיא שיש בה בחי שהוא למעלה מבחי אתהפכא, ועמ"ש בשיר השירים ע"פ קול דודי כו' בענין מקפץ על הגבעות:

in Parshas Vayakhel, on the subject of the level of iskafya, that it contains a level that is above the level of is'hapcha. And see what is explained in Shir HaShirim on the verse "The voice of my beloved," etc., on the subject of "leaping over the hills."

10 ד ועם כל הנ"ל יובן מ"ש שאו את ראש כו', כי הנה ארז"ל אין קורין אבות

4. With all the above, one will understand what is written, "Lift up the head," etc. For our Sages, of blessed memory, said, "We do not call [anyone] 'fathers'

אלא שלשה שהם אברהם יצחק ויעקב ומדתו של אברהם היא האהבה ושל יצחק היא היראה פחד יצחק ומדתו של יעקב היא הרחמנות שכלולה משתיהן כו'.

except three," who are Avraham, Yitzchak and Yaakov. The attribute of Avraham is love; that of Yitzchak is awe, "the Fear of Yitzchak"; and the attribute of Yaakov is compassion, which is composed of both, etc.

11 והנה מדת הרחמנות היא נמשכה מבחי הדעת כמו שאנו רואים בחוש שטבע התינוק להיות אכזרי לפי שאין בו דעת,

Now, the attribute of compassion is drawn from the level of Daas (knowledge), as we plainly see that it is the nature of a small child to be cruel, because he has no daas;

וכן הוא ענין מ"ש כרחם אב על בנים ולא כרחם אם כו' מפני שנשים דעתן קלה משא"כ האיש מפני שדעתו רחבה יותר הוא מרחם ביותר וכשם

and so too is the meaning of what is written, "As a father has compassion on his children," and not "as a mother has compassion," etc., because women's daas is light, whereas a man, because his daas is broader, has more compassion. And just as

שהוא לענין המרחם כך הוא לענין מי שצריך לרחם עליו וכמארז"ל כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו לפי שאין הרחמנות נופל אלא על מי שיש בו דעת.

it is with regard to the one who has compassion, so it is with regard to the one who needs compassion, as our Sages, of blessed memory, said, "Whoever has no daas, it is forbidden to have compassion on him," for compassion applies only to one who has daas.

12 והנה מדת הרחמנות של יעקב לעורר רחמים רבים אפי' על עולמות עליונים מחמת דעת ה' כו'

Now, Yaakov's attribute of compassion is to arouse great compassion even on the higher worlds, because of the knowledge of G-d, etc.,

כי הוא חיי החיים ואין עוד מלבדו כו' והרי הרחמנות שוה על עולמות עליונים מריש כל דרגין

for He is the Life of all life and there is nothing else besides Him, etc. Thus the compassion is the same for the higher worlds, "from the head of all levels,"

כמו על התחתונים ממש מאחר שכולם בחי' מדבר ושממון כו' וכולא קמי' כלא חשיב שהוא מחיה את כולם בשוה ומעלה ומטה שוין אצלו כו'.

as for the very lowest, since they are all at the level of a wilderness and desolation, etc., and "all before Him is considered as nothing," for He gives life to them all equally, and above and below are equal before Him, etc.

אך בהשתלשלות והמשכת המדרגות נמשך מבחי' יעקב בחי' י"ב שבטים שבט לשון המשכה כמו כוכבא דשביט והוא

But in the chain of descending levels (hishtalshelus) and the drawing down of the levels, there is drawn down from the level of Yaakov the level of the twelve tribes (shevatim): shevet is an expression of extending, as in kochva deshavit (a comet, a trailing star); and it is

כמו למשל ענפי האילן שנמשכו מן האילן שממדת רחמנותו של בחי' יעקב נמשך מדת רחמנות אחרת של בחי' י"ב שבטים.

like, for example, the branches of a tree, which extend from the tree: so from the attribute of compassion of the level of Yaakov there extends another attribute of compassion, of the level of the twelve tribes.

13 והענין כי בחי' ומדרגות השבטים הוא מ"ש עומד על שנים עשר בקר והים עליהם מלמעלה שהשנים

עשר בקר הם בחי' מרכבה לבחי' הים ושם עלו שבטים

The matter is that the level and rank of the tribes is what is written, "It stood upon twelve oxen ... and the sea was upon them, above": the twelve oxen are a chariot (merkavah) for the level of the sea. And "there the tribes went up,"

וכדכתיב ובשם אלקינו נדגול פי' שהדגלים הם בחי' מרכבה לבחי' שם ה' שהוא בחי' ים והוא בחי' מקור וראשית הגילוי בחי' עלמא דאתגליא להחיות ולהוות עלמין דאתגליין.

as it is written, "And in the Name of our G-d we will set up our banners": that is, the banners are a chariot for the level of the Name of G-d, which is the level of the sea; and it is the level of the source and beginning of revelation, the level of the revealed world (alma de'isgalya), to give life to and bring into being the revealed worlds (almin de'isgalyan).

14 והנה בחי' עלמין דאתגליין המקבלים חיותם מבחי' עלמא דאתגלייא הם הנק' מים תחתונים ונק' מי בוכים

Now, the level of the revealed worlds, which receive their life-force (chayus) from the level of the revealed world, are what are called "the lower waters," and they are called "weeping waters,"

כדאיתא בזהר שהמים התחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא והיינו מפני הדעת וההשגה כי יש מים עליונים מהם בבחי' עלמין סתימין דלא אתגליין

as is found in the Zohar, that the lower waters weep: "We want to be before the King." That is because of knowledge and apprehension: for there are waters higher than they, at the level of the hidden worlds (almin sesimin), which are not revealed,

אך הם נקראים מים התחתונים ויבדל אלקים בין מים למים דעלמין סתימין מקבלים חיותם מכחות והמשכות נעלמות כו'

but they are called the lower waters ("And G-d separated between waters and waters"), for the hidden worlds receive their life-force from hidden powers and flows, etc.,

כמ"ש בסש"ב ח"ב פי"א ולכן בוכים על ירידתם מטה מטה וכל חפצם וישעם להיות קדם מלכא דוקא.

as is explained in Sefer Shel Beinonim, Part II, chapter 11. Therefore they weep over their descent far, far below, and all their desire and their salvation is to be "before the King" specifically.

וכך היא בחי' ומדת הרחמנות של י"ב שבטים בכל אדם לעורר ר"ר על ניצוץ אלקות שירד ממקום כבודו ממקום גבוה למקום נמוך מאיגרא רמה כו'

And so is the level and attribute of compassion of the twelve tribes in every person: to arouse great compassion on the spark of G-dliness that came down from its place of glory, from a high place to a low place, "from a lofty roof," etc.

(ועמ"ש בפי' ויצא ע"פ וישכם לבן וע"פ כנשר יעיר וע"פ ויאכילך את המן כו') והנה בהשתלשלות המדרגות מדרגה אחר מדרגה יצאו מ"כ שבטים ע' נפש יוצאי ירך יעקב

(and see what is explained in Parshas Vayeitzei on the verse "And Lavan rose early," and on the verse "As an eagle stirs up," and on the verse "And He fed you the manna," etc.). Now, in the chain of descending levels, level after level, there came forth from the twelve tribes the seventy souls "who came out of Yaakov's loins,"

שהם ג"כ בחי' ומדרגת הרחמנות מדתו של יעקב והוא ג"כ בכל אדם לעורר ר"ר על נפשו ולא בשביל הירידה לבדה שירדה ממקום כבודה אלא גם זאת שנתלכשה בלבוש הגוף החומרי.

who are also a level and rank of compassion, the attribute of Yaakov. And this too is in every person: to arouse great compassion on his soul, not only because of the descent alone, that it came down from its place of glory, but even this, that it has been enclothed in the garment of the material body.

15 והנה כל בחי' ומדרגת המשכת והתעוררות הרחמים על נפשו ולהעלותה ולקשרה בה' הן הם המשכות עליונות הבאות מלמעלה וכמ"ש ונתן לך רחמים ורחמך כו'.

Now, every level and rank of the drawing down and arousal of compassion on one's soul, and of raising it and binding it to G-d, are supernal flows that come from above, as it is written, "And He will give you compassion, and have compassion on you," etc.

וכן אנו אומרים בברכת אהבת עולם אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה כו'

And so we say in the blessing Ahavas Olam: "Our Father, compassionate Father, Who has compassion, have compassion on us, and put understanding into our hearts," etc.

ואין זה מצד הנפש עצמה לפי השגתה שהרי זה מצד ביטול ההשגה והשגת הנבראים כו'

And this is not from the side of the soul itself, according to its own apprehension; for it comes from the nullity of apprehension, and of the apprehension of created beings, etc.;

והוא מבחי' דעת ה' מבחי' מרע"ה כו' (וכמ"ש בפי' פנחס ע"פ את הכבש אחד תעשה כו')

and it is from the level of the knowledge of G-d, from the level of Moshe our teacher, peace be upon him, etc. (as is explained in Parshas Pinchas on the verse "The one lamb you shall offer," etc.).

והנה ג' בחי' ומדרגות של ג' מיני רחמנות הנ"ל הם כסדרן מלמעלה למטה אך כדי להעלות נפש האדם שהוא למטה מטה מהם צריך להעלות כסדרן מלמטה למעלה

Now, the three levels and ranks of the three kinds of compassion mentioned above are in their order from above to below; but in order to raise up the soul of man, which is far, far below them, one must raise [it] in their order from below to above:

דהיינו תחלה למשפחותם בחי' ע' נפש ואח"כ לבית אבותם בחי' בני יעקב ואח"כ למדרגת יעקב כו'

that is, first "by their families," the level of the seventy souls; and afterwards "by their fathers' house," the level of the sons of Yaakov; and afterwards to the rank of Yaakov, etc.

(ואפשר לומר שכנגד זה מזכירים ומעוררים בשלשה מקומות בתפלה התעוררות רחמים היינו האחד בפסוד"ז כמו שאומרים והוא רחום כו' זכור רחמיך כו' וכן בברוך שאמר ברוך מרחם כו' וכן באשרי חנון ורחום הוי'.

(And it can be said that corresponding to this, we mention and awaken an arousal of compassion in three places in the prayers: the first in Pesukei deZimra, as we say, "And He, being compassionate," etc., "Remember Your compassion," etc.; and likewise in Baruch She'amar, "Blessed is He Who has compassion," etc.; and likewise in Ashrei, "Gracious and compassionate is Havayah."

הב' בברכת יוצר אור ברחמיך הרבים רחם עלינו. הג' באהבת עולם אבינו אב הרחמן כו' שכ"ז התעוררות ג' בחי' רחמים הנ"ל כסדרן מלמטה למעלה לפני ק"ש שיוכל לבוא לומר ק"ש בחי' אחד (ואהבת כו')

The second, in the blessing Yotzer Or: "In Your great compassion, have compassion on us." The third, in Ahavas Olam: "Our Father, compassionate Father," etc. All this is the arousal of the three levels of compassion mentioned above, in their order from below to above, before the Shema, so that one can come to say the Shema, the level of "One" and "And you shall love," etc.)

והנה זהו ענין ספירת העומר להמשיך בשבעה שבועות בחי' הרחמנות מבחי' ע' נפש כו' עד יום חג השבועות שאז הוא זמן מתן תורה שעל כל דבור פרוחה נשמתן כו'

Now, this is the matter of the counting of the Omer: to draw down, in seven weeks, the level of compassion, from the level of the seventy souls, etc., until the day of the festival of Shavuot, which is the time of the Giving of the Torah, when "at every utterance their souls flew out," etc.,

שהוא גילוי בחי' אהבה רבה שלמעלה מעלה מבחי' הדעת כו' והיא היא בחי' עבודת מתנה כו'

which is the revelation of the level of great love (ahavah rabbah), which is far, far above the level of Daas (knowledge), etc.; and this is the level of “a service of gift,” etc.,

ובחי' אש שלמעלה כו' וזהו לגלגלותם שהוא ענין גלגולת שהיא החופפת על הראש ומוחין שאינה יכולה להתלבש בהם:

and the level of the fire from above, etc. And this is “by their skulls” (legulgelosam): it is the matter of the skull (gulgoles), which hovers over the head and the intellect (mochin), which cannot be en-clothed in them.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/bamidbar/4/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok